

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	5
ABSTRACT.....	7
กิตติกรรมประกาศ.....	9
สารบัญ.....	10
รายการแผนภูมิ ภาพประกอบและตาราง.....	12
บทที่ 1 บทนำ.....	16
ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา.....	16
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	20
ความเป็นมาของผู้นำมุสลิม.....	20
จุฬาราชมนตรี.....	25
คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	26
อิหม่าม.....	33
หลักการบริหารในอิสลาม.....	48
ภาวะผู้นำ.....	57
บทบาท.....	67
การพัฒนาชุมชน.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	82
กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	88
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	89
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	90
สมมติฐานของการวิจัย.....	90
ขอบเขตของการวิจัย.....	91
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	92
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	94
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	99
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	99
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	100
บทที่ 3 ผลการวิจัย.....	103
ข้อมูลทั่วไปของอิหม่าม.....	104
การปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานของอิหม่าม.....	107
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับบทบาท.....	109
การเปรียบเทียบบทบาทตามตัวแปร.....	114
ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา.....	124
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์.....	133
บทที่ 4 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	144
วิธีดำเนินการวิจัย.....	145
สรุปผลการวิจัย.....	147
อภิปรายผล.....	152
ข้อเสนอแนะ.....	157
บรรณานุกรม.....	159
ภาพผนวก.....	169
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับอิหม่าม.....	169
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อการวิจัย สำหรับอิหม่าม.....	177
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	182
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อการวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	190
ภาคผนวก จ หนังสือราชการ.....	197
ภาคผนวก ฉ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา.....	203
ภาคผนวก ช พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐.....	210
ภาคผนวก ซ คำศัพท์ในงานวิจัย.....	227
ประวัติผู้เขียน.....	231

รายการแผนภูมิ

แผนภูมิ		หน้า
1	ฝ่ายต่างๆในคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย.....	28
2	โครงสร้างการบริหารองค์กรด้านศาสนาอิสลามตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ .2540.....	29
3	แผนผังสายงานการบริหารสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดนราธิวาส.....	32

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องบทบาทด้านศาสนา การศึกษาและการบริหาร ของอิหม่ามในจังหวัดนราธิวาส.....	88
2	กรอบแนวคิดในการวิจัยในด้านตัวแปรเรื่องบทบาทด้านศาสนา การศึกษา และการบริหารของอิหม่ามในจังหวัดนราธิวาส.....	89
3	การจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามแบบการสุ่มเชิงชั้นตามอัตราส่วน	96

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	ตาราง 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	104
2	ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานของอิหม่าม..	107
3	ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับบทบาทด้านศาสนา การศึกษาและการบริหารงาน.....	109
4	ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับบทบาทด้านศาสนาของอิหม่ามที่จำแนกรายชื่อ และ โดยรวม	110
5	ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับบทบาทด้านการศึกษาของอิหม่ามที่จำแนกรายชื่อ และ โดยรวม	111
6	ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับบทบาทด้านการบริหารงานของอิหม่ามที่จำแนกรายชื่อ และ โดยรวม.....	112
7	ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามตาม จำแนกตามอายุ...	114
8	ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามตาม จำแนกตามการศึกษาสายสามัญ	115
9	ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามตาม จำแนกตามการศึกษาสายศาสนา.....	116
10	ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามตาม จำแนกตามอาชีพ.....	117
11	ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามตาม จำแนกตามรายได้.....	117
12	ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามตาม จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง.....	118
13	ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามจำแนกตามการปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนการในการทำงาน	119
14	ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามจำแนกตามการปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวกับการประชุมระหว่างลูกบ้านกับคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด.....	120

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามจำแนกตามการปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงาน.....	121
16	ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามจำแนกตามการปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานให้กับประชาชน.....	122
17	ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบการมีบทบาทของอิหม่ามจำแนกตามการปฏิบัติงานและรูปแบบการทำงานที่เกี่ยวกับการประเมินผลในการทำงานต่างๆในชุมชน.....	123
18	ตาราง 18 ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทศาสนา การศึกษา การบริหารของอิหม่ามในจังหวัดนราธิวาส.....	124
19	ตาราง 19 แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบทบาทศาสนา การศึกษา การบริหารของอิหม่ามในจังหวัดนราธิวาส.....	128